

POSTANOWIENIE

Dnia 3 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek (przewodniczący)

SSN Maciej Pacuda

SSN Krzysztof Rączka (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania P. P. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.

o zasiłek chorobowy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 3 listopada 2021 r.,

zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 6 lutego 2021 r., sygn. akt VII Ua (...),

1. oddała zażalenie;

**2. zasądza od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z 6 lutego 2021 r., sygn. akt VII Ua (...) ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej P. P. J. na kwotę 7.248 zł oraz odrzucił skargę kasacyjną odwołującą się od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 25 czerwca 2020 r., sygn. akt VII Ua (...) jako niedopuszczalną.

Decyzją z 29 sierpnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. uchylił decyzję z 17 czerwca 2019 r. i decyzję z 3 lipca 2019 r. oraz jednocześnie

odmówił P. P. J. zasiłku chorobowego za okres od 8 maja 2019 r. do 15 maja 2019 r. i od 22 maja 2019 r. do 10 czerwca 2019 r.

Na skutek odwołania ubezpieczonej Sąd Rejonowy w K. zmienił wyrokiem z 25 listopada 2019 r., sygn. akt IV U (...), decyzję Zakładu z 29 sierpnia 2019 r. w ten sposób, że przyznał P. P. J. zasiłek chorobowy za okresy od 8 maja 2019 r. do 15 maja 2019 r. i od 22 maja 2019 r. do 10 czerwca 2019 r. (pkt I). Sąd orzekł w wyroku również o umorzeniu postępowania z odwołania od decyzji z 17 czerwca 2019 r. i 3 lipca 2019 r. (pkt II) oraz zasądził od Zakładu na rzecz odwołującej 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt III).

Wyrok Sądu pierwszej instancji został zaskarżony w pkt I i III, apelacją organu rentowego. Wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczona została w apelacji kwotą 7.248 zł. Wskazana w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia nie była kwestionowana.

Wyrokiem z 25 czerwca 2020 r., w sprawie rozpoznanej w postępowaniu apelacyjnym pod sygn. akt VII Ua (...), Sąd Okręgowy w K. zmienił zaskarżoną apelację organu rentowego część wyroku Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że oddalił odwołanie (pkt I) i zasądził od odwołującej na rzecz organu rentowego 120 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (pkt II).

Odwołująca wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego, określając wartość przedmiotu zaskarżenia kwotą 34.768 zł.

Organ rentowy złożył odpowiedź na skargę kasacyjną, wnosząc między innymi o odrzucenie skargi jako nieopuszczanej z powodu przedmiotu sprawy, rozstrzygniętej wyrokiem zaskarżonym w skardze kasacyjnej i właściwą dla tej sprawy wartość przedmiotu sporu oraz niedopuszczalne określenie w skardze wartości przedmiotu zaskarżenia kwotą wyższą niż wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczoną w apelacji, dla sprawy objętej jej granicami, która nigdy nie była kwestionowana.

Przewodniczący wydziału w sądzie drugiej instancji przekazał skargę kasacyjną ubezpieczonej do Sądu Najwyższego, który postanowieniem z 30 grudnia 2020 r., zwrócił skargę kasacyjną Sądowi Okręgowemu w K. w celu usunięcia dostrzeżonych braków, przez formalne sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego, ze względu na istotną rozbieżność między wartością

przedmiotu zaskarżenia podaną przez organ rentowy w apelacji oraz wartością przedmiotu zaskarżenia podaną przez ubezpieczoną w skardze kasacyjnej, a także zarzuty podniesione przez organ rentowy w odpowiedzi na skargę kasacyjną oraz w celu rozważenia dopuszczalności skargi kasacyjnej, ze względu na przedmiot sporu i wartość przedmiotu zaskarżenia, po formalnym sprawdzeniu i ustaleniu właściwej wartości przedmiotu zaskarżenia.

Na podstawie przepisów art. 25-26 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 398² § 1 - 2 k.p.c. i art. 398⁴ § 3 k.p.c., Sąd drugiej instancji ustalił, że wnosząca skargę kasacyjną oznaczyła wartość przedmiotu zaskarżenia w sposób niedopuszczalny, bezpodstawnie zawyżając jej wartość o kwotę 27.520 zł (z 7.248 zł do 34.768 zł) w stosunku do wartości przedmiotu zaskarżenia z apelacji w sprawie, którą rozstrzygnął Sąd drugiej instancji w zaskarżonym w skardze wyroku. Z pisma wniesionego przez pełnomocnika odwołującej do Sądu 26 stycznia 2021 r. wynika wprost, że wartość przedmiotu zaskarżenia dla skargi kasacyjnej oznaczona została jako suma kwot zasiłków chorobowych, których odwołująca nie otrzymała za okresy niezdolności do pracy, których dotyczyły dwie decyzje poddane kontroli sądowej w obu instancjach sądowych w sprawie, którą rozstrzyga zaskarżony apelacją wyrok (czyli zasiłków o łącznej wartości 7.248, 36 zł) i kwot hipotetycznych zasiłków za okresy niezdolności do pracy, których ani decyzje z odwołań, będących przedmiotem oceny w tej sprawie, ani wyrok zaskarżony skargą kasacyjną nie dotyczą.

Sąd Okręgowy w postanowieniu z 6 lutego 2021 r. wskazał, że zaskarżony skargą kasacyjną wyrok sądu drugiej instancji został wydany na skutek apelacji organu rentowego, w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych z odwołań do dwóch decyzji, w których Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonej zasiłku chorobowego za okresy niezdolności do pracy od 8 maja 2019 r. do 15 maja 2019 r. i od 22 maja 2019 r. do 10 czerwca 2019 r. Przedmiot decyzji zaskarżonych odwołaniami kwalifikuje sprawę jako sprawę o zasiłek chorobowy za konkretne okresy niezdolności do pracy, a nie jako sprawę o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, w której skarga kasacyjna przysługiwałaby bez względu na wartość przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.).

W ocenie Sądu Okręgowego, sprawa o takim przedmiocie jest sprawą o prawa majątkowe, w której wartość przedmiotu sporu wyznacza wysokość kwot zasiłków, o których przysługiwaniu rozstrzygnął w decyzjach organ rentowy oraz w wyrokach sąd pierwszej instancji lub sąd drugiej instancji w sprawie rozpoznanej w postępowaniu apelacyjnym. Zgodne oraz niezaprzeczone twierdzenia stron z pism procesowych (czyli apelacji, odpowiedzi na apelację, odpowiedzi na skargę kasacyjną i pisma pełnomocnika odwołującej z datą 22 stycznia 2021 r. dotyczącego wartości przedmiotu zaskarżenia) potwierdzają jednoznacznie, że łączna wysokość kwoty zasiłków chorobowych, których dotyczyły decyzje oraz sprawa rozstrzygnięta wyrokiem sądu pierwszej i drugiej instancji to kwota 7248, 36 zł.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że skarga kasacyjna od wyroku sądu drugiej instancji w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych o zasiłek chorobowy jest przedmiotowo dopuszczalna tylko wówczas, gdyby wartość przedmiotu zaskarżenia właściwa dla sprawy rozpoznanej w sądzie drugiej instancji (czyli wartość oznaczona przy prawidłowym zastosowaniu art. 368 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.) nie była niższa od dziesięciu tysięcy złotych. W przedmiotowej sprawie wartość przedmiotu sporu w pierwszej instancji i wartość przedmiotu zaskarżenia dla apelacji ani wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej nie mogła być wyższa niż wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie, w której orzekł sąd drugiej instancji na skutek apelacji, a ta była oczywiście niższa od dziesięciu tysięcy złotych.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła odwołująca się, zaskarżając je w całości i zarzucając mu naruszenie:

1) art. 25 i 26 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 398² § 1 k.p.c. i art. 398⁴ § 3 k.p.c. poprzez ustalenie błędnej wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 7.248,36 zł podczas, gdy z okoliczności sprawy, a w szczególności faktu, że podstawą decyzji organu rentowego (objętych postępowaniem) było ustalenie kwestii niepodlegania skarżącej ubezpieczeniu chorobowemu oraz skutków wydanych przez organ rentowy decyzji w przedmiocie zasiłku chorobowego (wykraczających daleko poza pozbawienie skarżącej kwoty 7.248.36 zł, wartość przedmiotu zaskarżenia powinna zostać ustalona w kwocie wyższej, tj. 36.218 zł, a

więc przekraczającej minimalną wartość warunkującą dopuszczalność skargi kasacyjnej;

2) art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398² § 1 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi kasacyjnej z uwagi na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia, podczas gdy prawidłowo ustalona wartość przedmiotu zaskarżenia spełnia kryteria dopuszczalności skargi kasacyjnej.

Wobec powyższego skarżąca wniosła o uchylenie postanowienia w całości, ewentualnie o zmianę postanowienia w pkt 1 poprzez ustalenie, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 36.218 zł oraz uchylenie postanowienia w zakresie pkt 2 (odrzucenia skargi kasacyjnej).

W odpowiedzi na zażalenie organ rentowy wnioskował o:

- oddalenie zażalenia w całości;
- zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz organu rentowego kosztów postępowania zażaleniowego w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie odwołującej się nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego badanie wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w skardze kasacyjnej ma na celu sprawdzenie, czy skarga kasacyjna jest dopuszczalna ze względu na minimalną wartość zaskarżenia wymaganą od skargi kasacyjnej według art. 398² § 1 k.p.c. i nie może być utożsamiane ze sprawdzeniem wartości przedmiotu sporu, o którym stanowią art. 25 k.p.c. i art. 26 k.p.c. O ile bowiem przepisy te wyrażają potrzebę ustabilizowania w postępowaniu cywilnym wartości przedmiotu sporu na potrzeby określenia właściwości rzeczowej sądu i wysokości należnych opłat sądowych, o tyle gdy chodzi o określenie wartości przedmiotu zaskarżenia na użytek ustalenia dopuszczalności skargi kasacyjnej potrzeba taka nie występuje, ważne jest natomiast, by rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy podlegały jedynie te skargi kasacyjne, których dopuszczalność przewidują przepisy procesowe, a nie niewłaściwe określenie wartości przedmiotu sporu przez stronę. W rezultacie nawet

brak sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w apelacji nie eliminuje możliwości weryfikacji prawidłowości podanej wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 marca 2018 r., II UZ 119/17, LEX nr 2456371; postanowienie Sądu Najwyższego z 11 września 2013 r., II UZ 45/13, LEX nr 1375203). Należy przy tym pamiętać, że sąd drugiej instancji nie tylko jest uprawniony, ale i zobowiązany do sprawdzenia - w razie wątpliwości - wskazanej w skardze wartości przedmiotu zaskarżenia. Uprawnienie sądu obejmuje nie tylko skontrolowanie danych składających się na tę wartość, lecz także sposobu jej obliczenia, natomiast nie nakłada powinności jej samodzielnego ustalania. W sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe, zwrócenie się do organu rentowego o ustosunkowanie się do wskazanej w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia jest uprawnionym sposobem jej weryfikacji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2011 r., II UZ 27/11, LEX nr 1106736).

W judykaturze utrwalony jest pogląd, że sprawa o prawo do zasiłku chorobowego jest sprawą majątkową, w której dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z 17 września 2020 r., II UZ 23/20, LEX nr 3208520; z 24 września 2013 r., III UZ 13/13, LEX nr 1555723; z 8 sierpnia 2012 r., I UZ 71/12, LEX nr 1619824; z 11 października 2006 r., I UZ 18/06, LEX nr 950613; z 13 marca 2001 r., II UZ 14/01, OSNP 2003 nr 2, poz. 48; z 17 stycznia 2001 r., II UZ 144/00, OSNAPIUS 2002 nr 19, poz. 473). Wskazać przy tym należy, że przedmiot postępowania sądowego określony jest zakresem odwołania od decyzji organu rentowego. Roszczenie niebędące przedmiotem rozpoznania sądu nie może natomiast stanowić podstawy określenia wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 lipca 2011 r., I UZ 17/11, LEX nr 1413500).

W niniejsze sprawie przedmiotem postępowania była decyzja organu rentowego odmawiająca przyznania wnioskodawczyni zasiłku chorobowego za okresy niezdolności do pracy od 8 maja 2019 r. do 15 maja 2019 r. i od 22 maja 2019 r. do 10 czerwca 2019 r., co oznacza, że jedynie świadczenia za okresy mogą stanowić podstawę obliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia. Tymczasem,

strona skarżąca usiłuje wykazać, że na wartość tę powinny się również składać różnice pomiędzy wypłaconym a należnym ubezpieczonej zasiłkiem w okresach wykraczających poza te wskazane w zaskarżonej decyzji. W tej sytuacji nie sposób podzielić argumentacji zawartej w zażaleniu, zaś wartość przedmiotu zaskarżenia została ustalona przez Sąd Okręgowy prawidłowo.

W związku z powyższym, opierając się na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji niniejszego postanowienia. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego wydano na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 w związku z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).